

Asia: LVM/417/03/2013

Hallituksen esitysluonnos tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausunto

Tieliikennelakia koskevan hallituksen esityksen luonnoksen mukaan rikesakkoihin ja sakkomenettelyyn liittyvästä järjestelmästä tieliikenteen käyttäytymissäätelyssä luovuttaisiin ja säädettäisiin uusi tieliikenteen sanktiomaksu, liikennevirhemaksu. Tähän maksuun olisi esityksen mukaan viranomaisen oikaisuvaatimuksen johdosta antaman päätöksen jälkeen mahdollista hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Hallinto-oikeus pitää kannatettavana esitystä, jossa liikennevirhemaksua koskevasta oikaisupäätöksestä olisi mahdollisuus hakea muutosta hallinto-oikeuteen.

Esityksen mukaan liikenteenvalvoja määräisi tienkäyttäjälle liikennevirhemaksun liikennevirhemaksun objektiivisten seikkojen arvioinnin perusteella, jolloin syyllisyyden tutkiminen jäisi muutoksenhaun eli oikaisuvaatimuksen tai valituksen varaan. Lakimuutos siirtää esityksestä ilmenevät asiat yleisistä tuomioistuimista hallinto-oikeuksiin. Sisäministeriön arvion mukaan liikennevirhemaksujärjestelmän käyttöönotto voisi johtaa vuosittain yli 10 000 oikaisuvaatimukseen. Esityksessä on lisäksi todettu, että jos liikennevirhemaksujen muutoksenhakuasioita käsiteltäisiin saman verran hallinto-oikeuksissa kuin tällä hetkellä yleisissä tuomioistuimissa käsitellään rikesakkoasioita, niin hallinto-oikeuksille tulisi vuosittain 200-450 asiaa. Edellä todettuun nähden hallinto-oikeuksiin tulisi antaa esityksen toteutuessa lisää resursseja ja yleisistä tuomioistuimista tulisi puolestaan vähentää vastaavasti resursseja. Resurssitarvetta arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että vaikka oikeudenkäyntimenettely hallinto-oikeudessa onkin pääsääntöisesti kirjallista, hallinto-oikeuden on järjestettävä suullinen käsittely asian niin vaatiessa ja asianosaisen sitä pyytäessä hallintolainkäyttölain 37 §:stä ja 38 §:stä ilmenevällä tavalla.

Esityksen mukaan valitus liikennevirhemaksua koskevasta oikaisupäätöksestä tehtäisiin siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä viranomaisen päätös on tehty. Helsingin poliisilaitos määrää nykyisin automaattisessa liikenteenvalvonnassa kaikki ehdolliset rikesakot, mistä johtuen muutoksenhakuasioita keskittyisi Helsingin hallinto-oikeuteen. Itä-Suomen hallinto-oikeus esittää asioiden käsittelyn joutuisuuden ja hallinto-oikeuksien tasapuolisen työnjaon sekä asianosaisen asioinnin helpottamisen vuoksi, että toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyisi liikennevirhemaksun saaneen henkilön kotikunnan mukaisesti.

Esityksessä ei ole lausuttu siitä, missä kokoonpanossa hallinto-oikeus on päätösvaltainen käsittelemään liikennevirhemaksuja. Hallinto-oikeuslain 12 b §:n 1 momentin 4 kohtaa on esitetty muutettavaksi siten, että hallinto-oikeus olisi päätösvaltainen yksijäsenisenä ajokorttilaissa säädetyistä ajo-oikeus- ja ajokorttiasioista. Voimassa olevan hallinto-oikeuslain 12 b §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan hallinto-oikeus on päätösvaltainen yksijäsenisenä myös tieliikennelain 5 luvussa säädetyistä ajo-oikeus- ja ajokorttiasioista. Hallinto-oikeuslain muuttamista koskevaan esitykseen ei sisälly viittausta enää tieliikennelakiin, jossa uudet säännökset liikennevirhemaksusta olisivat. Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että esityksen mukaisessa tilanteessa hallinto-oikeus olisi päätösvaltainen käsittelemään liikennevirhemaksuja koskevia asioita ainoastaan kolmijäsenisenä.

Hallinto-oikeus pitää ongelmallisena tieliikennelain 178 §:n 2 momentissa esitettyä siltä osin kuin siinä on lausuttu oikaisuvaatimuksen tutkimisesta määräajan jälkeen. Säännöksessä mainittu myöhästymisen erityinen syy on omiaan aiheuttamaan tulkinnanvaraisuutta.

Kokonaisuutena arvioitaessa hallinto-oikeus pitää ehdotettua esitystä liikennevirhemaksun muutoksenhaun osalta perusteltuna ja kannatettavana.

Riikka Tiainen

Hallinto-oikeustuomari

Tiainen Riikka
Itä-Suomen hallinto-oikeus